

1. Algebrou proti splínu ze začátku semestru

Eukleidův algoritmus & Bézoutovy koeficienty

1. Najděte NSD (37, 10) a příslušné Bézoutovy koeficienty. Spočítejte 10^{-1} v tělese \mathbb{Z}_{37} .

$$[1 = 3 \cdot 37 - 11 \cdot 10; \text{ v } \mathbb{Z}_{37} \text{ tedy platí } 10^{-1} = -11 \equiv 26 \pmod{37}]$$

2. Najděte NSD (1023, 96) a příslušné Bézoutovy koeficienty.

$$[3 = (-3) \cdot 1023 + 32 \cdot 96]$$

3. Spočítejte NSD($2^{92} - 1, 2^{31} - 1$) a příslušné Bézoutovy koeficienty.

$$[1 = (-2) \cdot (2^{92} - 1) + [(2^{62} + 2^{31} + 1) \cdot (2^{31} - 1)]]$$

4. Najděte 27^{-1} v tělese \mathbb{Z}_{41} .

$$[38]$$

Dělitelnost & počítání modulo

Připomeňme si, že je-li $n \in \mathbb{N}$, pak pro celá čísla a, b definujeme $a \equiv b \pmod{n}$ právě tehdy, když $n \mid (a - b)$. Z přednášky dobře víme, že pro $a \equiv b \pmod{m}$ a $c \equiv d \pmod{m}$ platí $a \square c \equiv b \square d \pmod{m}$, kde \square je některá z operací $+, -, \cdot$ a dokonce $a \equiv b \pmod{m} \Leftrightarrow ac \equiv bc \pmod{mc}$, což je ekvivalentní $ac \equiv bc \pmod{m}$ za předpokladu, že c a m jsou nesoudělná

5. Vyřešte v celých číslech následující rovnice:

(a) $x \equiv 2 \pmod{8}$ $[x = 2 + 8k; k \in \mathbb{Z}]$

(b) $3x \equiv 2 \pmod{5}$ $[x = 4 + 5k; k \in \mathbb{Z}]$

(c) $6x \equiv 2 \pmod{8}$ $[x = 3 + 4k; k \in \mathbb{Z}; \text{ pozor na změnu modulu, když „dělíme dvojkou“}]$

(d) $x^2 + 5x \equiv 0 \pmod{19}$ $[\{0, 14\} + 19k, k \in \mathbb{Z}]$

(e) $x^2 \equiv 36 \pmod{45}$ $[\{6, 9\} + 15k, k \in \mathbb{Z}]$

6. Ukažte, že $n^2 \equiv 1 \pmod{8}$ pro každé liché $n \in \mathbb{N}$.

7. Buď p prvočíslo. Najděte všechna celočíselná řešení rovnice $x^2 \equiv 1 \pmod{p}$ a ukažte, že jsou opravdu všechna. $[x = \pm 1 + kp, k \in \mathbb{Z}; \text{ převed'te na } p \mid (x + 1)(x - 1) \text{ a využijte charakterizace prvočísel}]$

A pro odvážné několik zábavných příkladů navíc

8. Najděte NSD (89, 55) a příslušné Bézoutovy koeficienty. Jak se na výpočtu a výsledku projeví, že jedná o dva po sobě jdoucí členy Fibonacciho posloupnosti? $[1 = (-21) \cdot 89 + 34 \cdot 55, \text{ všechna } q_i = 1 \text{ a Bézoutovy koeficienty jsou až na znaménko rovněž po sobě jdoucí členy Fibonacciho posloupnosti}]$

- 9* Spočítejte NSD($2k + 1, 3k + 1$) a příslušné Bézoutovy koeficienty v závislosti na $k \in \mathbb{N}$.

$$[1 = (-2) \cdot (3k + 1) + 3 \cdot (2k + 1)]$$

- 10* Je možné uvažovat inverzní prvek a^{-1} také modulo m , které není prvočíslo? Co třeba 29^{-1} nebo 33^{-1} v okruhu \mathbb{Z}_{39} ? Jak to souvisí s (ne)soudělností? $[29^{-1} = 35; 33^{-1}$ v \mathbb{Z}_{39} neexistuje; souvisí to zásadně!]

- 11* Vyřešte v celých číslech $x^2 + 10x + 6 \equiv 0 \pmod{17}$. $[\{1, 6\} + 17k; k \in \mathbb{Z}]$

- 12* Pomocí modulární aritmetiky odvoďte kritéria dělitelnosti pro čísla 9 a 11.

- 13* Ukažte, že století (pokud se nezmění kalendář) nikdy nebudou začínat středou, pátkem ani nedělí. (1. ledna 2001 bylo pondělí.)

14. Rozmyslete si, že Eukleidův algoritmus lze provádět i s polynomy a že výsledkem bude NSD dvou polynomů. Spočítejte NSD($x^3 + x^2 + x + 1, x^2 + 2x + 2$) a příslušné Bézoutovy koeficienty. Zkuste úlohu vyřešit jak nad tělesem racionálních čísel, tak nad \mathbb{Z}_5 . $[\text{nad } \mathbb{Q}:$

$$1 = \frac{1-x}{5} \cdot (x^3 + x^2 + x + 1) + \frac{1}{5} (2 - 2x + x^2) (x^2 + 2x + 2), \text{ nad } \mathbb{Z}_5: 3 + x = 1 \cdot (x^3 + x^2 + x + 1) + (1 + 4x) \cdot (x^2 + 2x + 2)]$$